

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego XXIV Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Warszawie

Podstawa prawna działania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.) - system oświaty i wychowania zapewnia w szczególności: przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół(Dz. U. z 2001r., Nr 61, poz. 624 z późniejszymi zmianami) - wprowadza funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. Wyznacza też ramy organizacyjne dla opracowania przez poszczególne typy szkół i placówek wspomnianych wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r . w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r.532 z dnia 7 maja 2013 r.).

§ 25. ust. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

pkt 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne

i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

pkt 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

pkt 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;

pkt 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;

pkt 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno -zawodowego;

pkt 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

ust. 2.

W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.)

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działania, oraz oczekiwane efekty, metody pracy. Stworzenie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego pomaga uczniom w samopoznaniu własnych predyspozycji zawodowych (osobowości, potrzeb, uzdolnień, zainteresowań, możliwości), w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy i w złagodzeniu startu zawodowego, to cel którego realizacja niesie wiele korzyści. U podstaw wprowadzenia WSDZ w szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowej uczniów.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,

- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Obejmuje on indywidualną i grupową pracę z uczniami. Ma charakter planowych i celowych działań.

Szeroko rozumiane cele działań i zadania WSDZ realizowane są przez szkolnego doradcę zawodowego, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego. Obejmują wszystkie zajęcia dydaktyczne realizowane w ramach podstawy programowej.

Celami i zadaniami Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- pomaganie uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji zawodowych i planowaniu kariery zawodowej;
- udzielanie uczniom indywidualnych porad zawodowych na podstawie informacji zebranych z wykorzystaniem takich metod jak rozmowa doradcza, wywiad, analiza dokumentów, wyniki badań testami psychologicznymi i pedagogicznymi oraz badań lekarskich, wyniki obserwacji w trakcie zajęć warsztatowych itp.;
- pomaganie w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających określone ograniczenia psychofizyczne i wskazanie odpowiedniego dla nich rodzaju zatrudnienia, udzielanie im informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania zawodu,
- wykonywanie, wg posiadanych uprawnień, badań testowych przydatnych w procesie wyboru zawodu,
- udzielanie uczniom informacji o zawodach, instytucjach kształcących i szkolących oraz o aktualnej sytuacji na rynku pracy;
- opracowywanie i aktualizowanie informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz potrzebach rynku pracy udostępnianych na nośnikach papierowych i elektronicznych przez szkolną bibliotekę;
- prowadzenie z uczniami zajęć grupowych mających na celu lepsze samopoznanie, kształtowanie aktywnych postaw oraz umiejętności planowania własnych karier zawodowych;
- prowadzenie zajęć grupowych umożliwiających nabycie przez uczniów umiejętności poszukiwania i uzyskiwania pracy;
- upowszechnianie wiedzy na temat planowania kariery zawodowej, możliwości pozyskiwania informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, sytuacji na rynku pracy z wykorzystaniem różnych form takich jak prelekcje, szkolenia, konsultacje, kontakty z mediami;
- utrzymywanie bieżących kontaktów z pracownikami własnej instytucji oraz instytucji zewnętrznych w celu zapewnienia optymalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób korzystających z usług doradcy zawodowego /uczniów i nauczycieli/ - współpraca z poradnią;
- prowadzenie odpowiedniej dokumentacji udzielanych porad i osób korzystających z usług doradcy zawodowego (osobny dziennik);
- stała współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną - kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno - pedagogicznych (kotwica kariery),
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły,

W ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na zajęciach dydaktycznych realizowane są następujące treści doradcze:

godzina wychowawcza – integracja zespołu klasowego, działalność na rzecz społeczności klasowej, szkolnej, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, role grupowe;

podstawy przedsiębiorczości – komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej i jej przebieg, tworzenie własnego CV, negocjacje, bezrobocie, rynek pracy, etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, pomysł na własną działalność gospodarczą, biznesplan, słabe i mocne strony swojej osoby, aktywne poszukiwanie pracy, praca samodzielna a praca w zespole;

biologia – choroby zawodowe, choroby cywilizacyjne, skutki długotrwałego stresu;

geografia – struktura zatrudnienia, bezrobocie;

języki obce – słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV, list motywacyjny, elementy autoprezentacji;

WOS – problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia i odrzucenia społecznego oraz metody walki z nimi, struktura zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie, etyka życia społecznego, postawy obywatelskie, cnoty obywatelskie, udział człowieka w życiu społecznym;

historia – historyczny rozwój polskiego społeczeństwa;

religia – współczesne obszary ludzkiej biedy, etyka gospodarcza i zawodowa, karta praw człowieka, istota ludzkiej pracy i jej sens, rozwój techniki – szanse i zagrożenia dla człowieka, zasady życia społecznego, władza i jej społeczno -obywatelski obowiązek,

etyka – etyka zawodowa, rola wartości w moralnym postępowaniu człowieka, komunikacja interpersonalna – mowa werbalna i niewerbalna, manipulacja, etyka a ekonomia, władza i jej moralne konsekwencje;

język polski – rola pracy w życiu człowieka –praca organiczna, praca u podstaw, trudna praca ludzi wsi, kultura słowa, komunikacja społeczna, elementy autoprezentacji, skuteczność komunikacji, redagowanie podań, pism urzędowych, e- maili;

informatyka – wysyłanie korespondencji mailowo, tworzenie dokumentów wielostronicowych, umiejętne redagowanie tekstu, sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, logowanie się do portali oferujących pracę, podstawy tworzenia własnych stron internetowych;

edukacja dla bezpieczeństwa – zasadnicza służba wojskowa, ratownictwo medyczne – kryteria, alternatywy pracy;

wychowanie fizyczne – uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej przez całe życie, stosowanie w życiu codziennym prozdrowotnego stylu życia, umiejętności sprzyjające zapobieganiu chorobom zawodowym, bezpieczna aktywność fizyczna

Formy działań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego adresowane do uczniów:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki realizowanego rozszerzenia,

- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół wyższych i rynku pracy
- zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/,
- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia,
- zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym,
- indywidualna praca z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem dalszej drogi kształcenia (autotesty, wywiady, rozmowy, pogadanki itp.)
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego, przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych takich jak: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej, pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno –zawodowego,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym, poruszania się na rynku pracy /poszukiwania i utrzymywania pracy oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne,
- udzielanie informacji dotyczącej wpływu rynku pracy na planowanie kariery, obejmujące: zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach, cechy dobrego pracownika oczekiwane przez pracodawców,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy,
- kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych,
- organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej promocja/,
- organizowanie wspólnie z innymi placówkami targów edukacyjnych,
- przygotowanie wspólnie z nauczycielami informatora (ulotki promocyjnej) o ofercie edukacyjnej placówki;
- 28. tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły;

Oczekiwania związane z realizacją Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy,
- wzrost mobilności zawodowej absolwentów,
- przygotowanie młodzieży do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej,
- rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,

- wykształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu,
- kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości,
- kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,
- wykształcenie umiejętności uczniów związanych z:
 1. planowaniem przyszłości zawodowej,
 2. organizowaniem działań swoich i zespołu (praca w grupie),
 3. przygotowaniem dokumentów związanych z pracą zawodową,
 4. poszukiwaniem pracy,
 5. prezentowaniem się na rynku pracy,
 6. nawiązywaniem kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez internet itp.),
- poznanie "świata zawodów" (m.in. zadań i czynności, środowiska pracy, przeciwwskazań i wymagań zawodów),
- poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
- poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentacji związanej z pracą,
- poznanie podstaw prawa pracy,
- poznanie zasad prowadzenia korespondencji związanej z zatrudnieniem.

Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego służy ocenie skuteczności jego funkcjonowania. Odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży: udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej. Zespół wychowawczy po przepracowanym roku przeprowadzi ankietę ewaluacyjną, której celem będzie pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w szkole. Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ilościowa i jakościowa ankiet i opracowanie wyników, spowodują, że uzyskane informacje zwrotne uwypuklą słabe i mocne punkty oferowanych usług doradczych i będą cenną wskazówką w procesie ich ulepszania.